

Aan: de raden van de deelnemende gemeenten van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

Veel dank voor uw zienswijzen op de Ontwerpprogrammabegroting BWB 2026-2029. In deze brief treft u onze reactie aan. We reageren in deze brief ook op uw opmerkingen naar aanleiding van de jaarstukken 2024. Eerst geven wij een algemene reactie, en vervolgens worden de specifieke zienswijzen beantwoord. De verzamelde zienswijzen hebben wij opgenomen in bijlage 1 bij deze brief.

Algemeen

Wij zijn ons bewust van de financiële situatie van de gemeenten en uw verzoek om een aanvullende bezuiniging van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een cumulatieve lagere gemeentelijke bijdrage van 3,0% vanaf het jaar 2028.

In reactie hierop hebben wij besloten om de investering in de vervanging van de ICT-infrastructuur met een jaar uit te stellen en deze in de begroting van 2026 op te nemen. Wij achten het risico op beveiligingsincidenten als gevolg van het uitstel van de ICT-vervangingsinvestering minimaal. Door extra tijd te nemen voor overleg en afstemming met alle betrokken partners, kunnen mogelijke kwetsbaarheden in een vroeg stadium worden onderkend en adequaat worden geadresseerd. Op deze wijze borgen wij niet alleen de kwaliteit van de besluitvorming en minimaliseren wij de kans op onverwachte negatieve gevolgen voor de informatiebeveiliging en de continuïteit van onze dienstverlening richting de deelnemende gemeenten. Voor de periode na 2026 werken wij momenteel aan een traject om te bepalen welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn in de vorm van scenario's vanuit de gedachte om een sterke, betrouwbare bedrijfsvoeringsorganisatie te kunnen waarborgen. Deze scenario's zullen zorgvuldig worden uitgewerkt, waarbij zowel de financiële impact als de gevolgen voor de organisatie en de dienstverlening aan onze partners inzichtelijk zullen worden gemaakt.

Bij het bepalen van de verschillende scenario's streven we ernaar kunstmatige intelligentie (AI) en procesoptimalisaties te integreren in de te nemen maatregelen. Deze aanpak kan resulteren in verhoogde efficiëntie binnen de automatisering van processen, waardoor wij sneller kunnen reageren op veranderende omstandigheden en de kwaliteit van onze dienstverlening kunnen verbeteren.

Na de bezuinigingen die de organisatie de afgelopen jaren heeft doorgevoerd, rijst de vraag in hoeverre deze nieuwe bezuinigingsronde onze primaire dienstverlening zal beïnvloeden en of hierbij keuzes gemaakt moeten worden. Aangezien onze middelen beperkt zijn, stelt dit ons voor een dilemma. Dit zullen we meenemen bij het bepalen van de scenario's.

De wat langere doorlooptijd van dit traject heeft als doel ons in staat te stellen zorgvuldig te werken aan met de partners afgestemde oplossingen, ondanks de verhoogde werkdruk binnen de organisatie,

veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt en de mogelijke uittreding van de gemeente Tiel. Wij streven ernaar om de financiële gevolgen duidelijk te verwerken in de Kaderbrief 2027 en deze uitwerking te integreren in de begroting 2027. Echter, wij willen benadrukken dat het nieuwe perspectief van BWB en de aard van de bezuinigingsmaatregelen ervoor kan zorgen dat het mogelijk uitdagend is om tijdige levering volledig te garanderen.

Reactie zienswijzen Culemborg

Wij kunnen helaas in deze fase nog geen uitwerking van de taakstelling in de Ontwerpprogrammabegroting 2026 opnemen. Voor een zorgvuldig afgewogen en met de gemeenten afgestemd ombuigingspakket is meer tijd nodig. Zie verder onder *algemeen*.

Wij delen het belang dat u hecht aan samenwerking om de uitdagingen het hoofd te bieden en een sterke, betrouwbare bedrijfsvoeringsorganisatie te waarborgen. Zodra er duidelijkheid is over de het nieuwe perspectief van BWB na 2027, zullen wij de gevolgen hiervan in kaart brengen en de organisatievisie herijken, samen met onze partners. Uiteraard zal u hierover tijdig betrokken worden.

Naar aanleiding van het positieve saldo van de jaarstukken 2024 vraagt u onze aandacht om bij toekomstige ramingen realistisch en doelmatig te begroten, zodat ongewenste overschotten worden voorkomen en financiële middelen optimaal worden ingezet.

Wij proberen uiteraard net als uw gemeente zo goed mogelijk realistisch te begroten. Deze jaarstukken zijn de aanleiding om de functie van de Voortgangsrapportages (VGR) en systemen te versterken en/of beter te benutten. Wij geven in 2025 meer aandacht aan de prognose van de personele kosten en verwerken deze ook financieel in de 2e VGR. Hierbij brengen wij ook nadrukkelijk een koppeling aan tussen de planning van werkzaamheden/projecten en de personele kosten, bijvoorbeeld via het projectportfolio en jaarplannen, waardoor verrassingen bij de jaarrekening vermeden worden.

Tevens verzoekt u tijdig plannen te ontvangen, zodat u zich goed kunt voorbereiden op de NIS2 en de bijbehorende investeringen. Dit om als gemeente proactief te handelen en te voorkomen dat u door onverwachte ontwikkelingen wordt verrast. Uiteraard zal hierover worden overlegd en zal tijdig afstemming over de planning plaatsvinden.

Reactie zienswijzen West Betuwe

Wij danken u voor uw positieve zienswijze en het voornemen om de samenwerking met Culemborg in de bedrijfsvoeringsorganisatie voort te zetten en gezamenlijk de gevolgen voor deze samenwerking verder uit te werken na het definitieve besluit van de gemeente Tiel.

Onder *algemeen* hebben wij een reactie gegeven over de invulling van de opgelegde taakstelling vanaf 2027.

Reactie zienswijzen Tiel

Een reactie op de opgelegde taakstelling is opgenomen onder *algemeen*.

U heeft gevraagd om extra aandacht voor het personeel van de BWB, mede naar aanleiding van de onderuitputting op personeelskosten die zichtbaar werd in de jaarstukken 2024. We erkennen het

belang van de kwaliteit en continuïteit van onze interne dienstverlening en hechten veel waarde aan het behouden en versterken van onze medewerkers. Tegelijkertijd merken we dat het voorgenomen besluit tot uittreding van uw gemeente onder bepaalde medewerkers voor enige onzekerheid zorgt, wat mogelijk invloed kan hebben op de stabiliteit binnen het team. Dit vraagt van ons een doordachte aanpak bij het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel, zeker gezien de huidige uitdagingen op de arbeidsmarkt.

Uw voornemen om per 1 januari 2028 uit te treden uit de gemeenschappelijke regeling heeft gevolgen voor onze meerjarenbegroting. Zodra deze bekend zijn en de gemeente Tiel een definitief besluit heeft genomen, zal het Bestuur besluiten deze gevolgen in de begroting te verwerken.

Wij danken u voor uw waardering voor onze inzet en we zetten uiteraard de open en constructieve dialoog voort.

Wij vertrouwen u met deze reactie voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het bestuur van de BWB,

Mischa Peters
Voorzitter

Janneke Braam
Directeur

Bijlage 1 Zienswijzen gemeenten

Culemborg

Begroting 2026

Lagere gemeentelijke bijdrage

Naar aanleiding van de kadernota 2026 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland:

Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028.

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige of uitvoeringstechnische implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.

Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan. De invulling van onze zienswijze is verschillend per gemeenschappelijke regeling. Zo is er een gemeenschappelijke regeling die relatief eenvoudig tot de gevraagde besparing kan komen, tot een uitgebreid scenario onderzoek.

Het uitgangspunt van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 blijft het uitgangspunt van onze zienswijze. Hieronder geven wij aan wat onze reactie is op de begroting voor uw gemeenschappelijke regeling.

Wij constateren dat de lagere deelnemersbijdrage van 1,5% voor 2026 in de ontwerpbegroting is verwerkt door de investering in de vervanging van ICT-infrastructuur een jaar uit te stellen. Met deze maatregel wordt een incidentele besparing gerealiseerd van 4,28% in 2026. Na indexaties van salarissen en prijzen komt dit uit op een besparing van 1,82% op de gemeentelijke bijdrage. Hoewel wij begrijpen dat een zorgvuldig traject nodig is om aanvullende maatregelen voor de jaren na 2026 in samenwerking met de gemeenten vorm te geven, betreuren wij het dat er op dit moment nog geen verdere uitwerking van deze mogelijke structurele besparingen in de begroting is opgenomen. Dit had ons geholpen bij het maken van afwegingen in de ombuigingen voor een sluitende meerjarenbegroting. Wij verzoeken u dan ook om dit proces voortvarend ter hand te nemen en ons tijdig te informeren over de mogelijke gevolgen van de beoogde besparingen voor de organisatie en de dienstverlening.

Overige aandachtspunten

In uw ontwerpbegroting 2026 staan de trefwoorden 'sober' en 'samen' centraal. Wij onderschrijven dit als passende uitgangspunten gezien de huidige financiële situatie van onze gemeenten en de onzekerheid over het mogelijke besluit voor uittreding van de gemeente Tiel. Samenwerking blijft

essentieel om de uitdagingen het hoofd te bieden en een sterke, betrouwbare bedrijfsvoeringsorganisatie te waarborgen. In dat kader achten wij het herijken van de organisatievisie ook van groot belang, waarbij de gevolgen van een mogelijk uittredingsbesluit van Tiel zorgvuldig in kaart moeten worden gebracht. Wij willen u vragen om ons hierover tijdig en volledig te informeren.

Daarnaast staan de gemeenten voor grote uitdagingen waarin de BWB een belangrijke rol zal spelen, zoals de invoering van de NIS2. Daarom doen wij een dringende oproep om tijdig plannen te ontvangen, zodat we ons goed kunnen voorbereiden op de NIS2 en de bijbehorende investeringen. Dit stelt ons in staat om proactief te handelen en te voorkomen dat we door onverwachte ontwikkelingen worden verrast.

Jaarstukken 2024

Wij hebben kennis genomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. We zien de bijdrage en de inspanningen die de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) levert. Voorbeelden zijn het informatieplan, het ontwikkelplan voor de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) en belangrijke stappen in digitaal (samen)werken en datagericht werken.

Het valt ons op dat het jaarrekeningresultaat uitkomt op een aanzienlijk positief saldo van € 920.000. U geeft aan dat dit mede komt door de krapte op de arbeids- en inhuurmarkt en een te ruime berekening van de CAO-stijging. Wij erkennen de uitdagingen die de krapte op de arbeidsmarkt met zich meebrengt. Tegelijkertijd vragen we uw aandacht om bij toekomstige ramingen realistisch en doelmatig te begroten, zodat ongewenste overschotten worden voorkomen en financiële middelen optimaal worden ingezet.

Voorgesteld wordt om de helft van dit positieve resultaat, gelet op de financiële uitdagingen waar de gemeenten in 2026 voor staan, uit te keren aan de partners. Voor onze gemeente gaat dit om een bedrag van €131.744. We waarderen dat u hiermee blijk van begrip toont voor de financiële uitdagingen van onze gemeente. We kunnen instemmen met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat en de gedeeltelijke teruggave aan de gemeenten.

West Betuwe

Begroting 2026

Op 19 juni 2025 heeft onze gemeenteraad de jaarstukken 2024 en begroting 2026 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe besproken. Wij hebben besloten voor de begroting 2026 een positieve zienswijze in te dienen.

Naar aanleiding van de kadernota 2026 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland: “Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028.”

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan: “bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.”

Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke

regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan. De invulling van onze zienswijze is verschillend per gemeenschappelijke regeling. Zo is er een gemeenschappelijke regeling die relatief eenvoudig tot de gevraagde besparing kan komen, tot een uitgebreid scenario onderzoek.

Het uitgangspunt van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 blijft het uitgangspunt van onze zienswijze. Hieronder geven wij aan wat onze reactie is op de begroting voor uw gemeenschappelijke regeling.

Wij waarderen uw erkenning voor onze financiële positie door uw voornemen om een deel van het positieve resultaat bij de jaarrekening 2024 terug te storten naar de gemeenten. Ook bij uw begroting heeft u met het uitgangspunt Sober en Samen ons verzoek ter harte genomen. U realiseert de taakstelling voor 2026 ruim en zegt toe de keuzemogelijkheden voor de besparingen vanaf 2027 nader uit te werken.

In uw begroting benoemt u het door de gemeente Tiel te nemen definitieve besluit over de mogelijke uittreding een uiterst onzekere en daarmee moeilijk kwantificeerbare factor voor de reguliere dienstverlening als het projectportfolio en de doorontwikkeling van de organisatie van de BWB. Zoals eerder aangegeven heeft West Betuwe het voornemen om de samenwerking met Culemborg in de Bedrijfsvoeringsorganisatie voort te zetten en gezamenlijk de gevolgen voor deze samenwerking verder uit te werken na het definitieve besluit van de gemeente Tiel.

Tiel

Begroting 2026

De financiële situatie van gemeenten is momenteel en de komende jaren zeer uitdagend. Daarom vroegen wij u om, in aanloop naar de Kadernota 2026, met concrete voorstellen te komen voor efficiëntiemaatregelen en manieren om de kosten voor overhead en bedrijfsvoering te verlagen. Daarnaast vroegen wij u ook om inzicht te geven in de niet-wettelijke taken die u uitvoert.

U heeft aangegeven begrip te hebben voor de financiële situatie van de gemeenten. Dat waarderen wij, want dit vormt een belangrijke basis voor ons overleg over de financiën voor de komende jaren.

Wij constateren dat de taakstelling voor 2026 wordt gerealiseerd door een éénmalige onderuitputting op kapitaallasten automatisering. De taakstelling vanaf 2027 van 1,5% en 3% vanaf 2028 is echter nog niet in de begroting verwerkt. Hiervoor zal een project worden gestart. Wij vinden het echter belangrijk dat in de eerstvolgende tussentijdse rapportage aangegeven wordt hoe deze taakstelling volledig wordt gerealiseerd. We hebben begrip voor de druk die ook op uw begroting staat, maar willen voor alle Gemeenschappelijke Regelingen eenzelfde lijn hanteren. Nogmaals vragen wij u om bij de begroting uit te gaan van een 1,5% lagere deelnemersbijdrage in 2027, oplopend naar 3% vanaf 2028.

Jaarstukken 2024

De jaarstukken laten een resultaat zien van €920.000 waarvan €460.000 wordt teruggestort naar de gemeenten. Hiervan ontvangt Tiel €162.000. Daarnaast ontvangt Tiel ook €46.000 extra terug uit eerder betaalde voorschotten. Dit resultaat wordt grotendeels verklaard door incidentele meevallers, met name de onderuitputting op personeelskosten (€632.000). Wij vragen uw specifieke aandacht hiervoor vanwege het grote belang van de kwaliteit en de continuering van de interne dienstverlening.

Uittreding

Zoals bekend hebben wij op 18 december 2024 het voornemen uitgesproken om per 1 januari 2028, of zoveel eerder als onderling overeengekomen kan worden, uit te treden uit de gemeenschappelijke

regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe. Momenteel brengt de onafhankelijke accountant de gevolgen hiervan in beeld. Mogelijk heeft dit ook gevolgen voor de meerjarenbegroting van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe.

Wij vertrouwen erop dat u de genoemde aandachtspunten zorgvuldig oppakt en zien met belangstelling uit naar de verdere concretisering van de taakstelling. Wij spreken onze waardering uit voor uw inzet en zien uit naar een open en constructieve dialoog

